

การจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา
MATERNAL AND CHILD WELFARE MANAGEMENT OF THUNG SADAO
MUNICIPALITY CHACHOENGSAO PROVINCE

ไทมณี ไชยฤทธิ์¹

thaimanee chairhit

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ กลไก กระบวนการและแนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 278 คน โดยการแจกแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 20 ท่าน ซึ่งมีวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาความ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนกลไกการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประกอบด้วย 10 กลไกหลัก ได้แก่ การจัดทำนโยบายแม่และเด็ก การจัดโครงการเงินอุดหนุนบุตรแรกเกิด ยึดการทำงานร่วม การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครอง การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ การส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็ก การปฏิบัติตาม พรบ.ตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 การติดตาม การควบคุมและกำกับ และการรายงานประเมินผล สำหรับกระบวนการจัดการสวัสดิการ พบมีกระบวนการก่อนการตั้งครรภ์ และการดูแลพัฒนาการหลังคลอดอายุ 6 ขวบทั้งแม่และเด็ก และแนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน การจัดทำแผนกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของภาคท้องถิ่นและภาคประชาชน การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคม การพัฒนาระบบช่องทางการประชาสัมพันธ์และการสร้างความรู้ ความเข้าใจดำเนินกิจกรรม การพัฒนาระบบทีมการดูแลแม่และเด็กที่มีความรู้ในด้านแม่และเด็ก การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครองสังคมให้ครอบคลุมทุกมิติ และการจัดการทำโครงการ เช่น

Received: 2020-12-01 Revised: 2021-02-08 Accepted: 2021-02-16

¹ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Social Sciences
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Email : dr.thai_99@hotmail.com

โครงการส่งเสริมพ่อแม่ ฝึกระวังลูกผ่านการสร้างบุคลากรสำหรับการเป็นพี่เลี้ยงประจำชุมชน ทำให้เทศบาลทุ่งสะเดาควรจัดตั้งทีมพี่เลี้ยงเพื่อการดูแลแม่และเด็กที่ได้รับผลกระทบต่อสถานการณ์โรคระบาดและสถานการณ์อื่นๆ เช่น ภาวะครอบครัวแตกแยก ครอบครัวไร้ที่พึ่ง ภาวะหนี้สินของครอบครัว

คำสำคัญ (Keywords): การจัดการสวัสดิการ; แม่และเด็ก; องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น.

Abstract

This research was to study the needs, mechanisms, processes and guidelines for maternal and child welfare management of Thung Sadao Municipality, Chachoengsao Province. This research was a Mixed Method Research including quantitative research methodology. The sample group totaled 278 people by distributing questionnaires. The data was analyzed by basic statistics such as percentage, mean, standard deviation. As for the qualitative research methodology, from 20 persons, with descriptive data analyzed. It is found that the level of maternal and child welfare management needs of Thung Sadao Municipality, Chachoengsao Province in overall aspects were at a high level. For maternal and child welfare management mechanisms, it was found that there were 10 main mechanisms namely (1) maternal and child policy preparation (2) Organizing a Child Support Scheme (3) Seize collaboration (4) Enhancing the quality of the protection system (5) Promoting health literacy (6) Public relations and knowledge creation (7) Maternal and Child Health Promotion (8) Compliance with the Infant and Child Food Market according to Act 2017 (9) monitoring, control and supervision and (10) evaluation reports. For the welfare management process, there were pre-pregnancy and postnatal development care at age 6 both mother and child. For the guidelines for maternal and child welfare management of Thung Sadao Municipality, Chachoengsao Province. It is found that there were child and youth development plan, Establishing a strategic plan for local and public participation, Establishing a social aid center, Developing a system of public relations channels and creating knowledge and understanding, Development of maternal and child care team

system with having maternal and child knowledge, Enhancing the quality of the social protection system to cover all dimensions, and project management such as a parent promotion project, monitoring children through building a community mentor. Therefore, Thung Sadao Municipality should establish a babysitting team to care for mothers and children who are affected by the epidemic situation and other situations such as family breakdown, defenseless family and family debt.

Keywords : Welfare Management; Mother and Child; Local Government Organization

บทนำ (Introduction)

สังคมไทยในระยะที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายังทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมก่อให้เกิดการเจริญเติบโตที่ไม่สมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจและสังคม ระหว่างเมืองและชนบท โอกาสระหว่างคนรวยและคนจน ส่งผลต่อการทำมาหาเลี้ยงชีพในอนาคตส่งผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และทำให้ต้องตกอยู่ในภาวะด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเรื้อรัง โดยจะเห็นได้ว่า คนยากจนในสังคมมีส่วนแบ่งของ รายได้น้อยมากการที่ต้องทุ่มเทเวลาที่มีอยู่ทั้งหมดเพื่อการเพิ่มรายได้ของครอบครัวทำให้ไม่มี เวลาในการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนลูก สอนตัวเองก็ตกอยู่ในสภาพด้อยโอกาสต่อจากพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยต้องตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม การพัวพันกับแหล่งอบายมุข และเผชิญกับปัญหาความรุนแรงต่อครอบครัวซึ่งเป็นภัยต่อการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม (พระบัณฑิต สิทธิพล, 2553) ซึ่งมีรายงานทางสถิติครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวมีแนวโน้มสูงขึ้น จนเกิดสภาพปัญหาที่ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเผชิญมีความซับซ้อน เช่น ความยากจน ความเครียดการเลี้ยงดูบุตร ที่อยู่อาศัย สุขภาพ ทักษะที่เป็นอคติของสังคม การจัดสวัสดิการสำหรับครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเป็นการปรับตัวของรัฐในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่เกิดขึ้น ระบบสวัสดิการทำหน้าที่ในการรองรับความต้องการครอบครัวในยามที่มีความยากลำบาก หรือประสบอุปสรรคในชีวิต เพื่อให้สามารถ “ตั้งหลัก” และมีการจัดการกับชีวิตที่เปลี่ยนไปได้ดีขึ้น ด้วยการทำให้สมาชิกครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวมีงานทำ มีรายได้มากขึ้น รวมทั้งจัดบริการและช่วยเหลือในการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อสนับสนุนให้ผู้เป็นบิดามารดาสามารถออกมาทำงานนอกบ้านได้มากขึ้นนอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาระบบบริการสวัสดิการทางสังคมในด้านต่างๆ ได้แก่ สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการเด็กสวัสดิการสำหรับผู้สูญเสีย สวัสดิการด้านการจ้างงาน มาตรการด้านแรงงาน และมาตรการทางภาษี ถูกนำมาใช้ประกอบรวมกับนโยบายด้านสวัสดิการสังคมสำหรับประเทศไทยการจัดสวัสดิการสังคมของรัฐยังตอบสนองต่อความต้องการของครอบครัวเลี้ยง

เดียวใดไม่สมบูรณ์ รวมทั้งรัฐเองก็ไม่ได้ให้ความสำคัญในเชิงนโยบายอย่างชัดเจน (สุรีย์พร พันพื้ง และ กมลพรรณ พันพื้ง, 2552) นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านอนามัยแม่และเด็ก คือ อัตราส่วนการตายมารดา ในปี 2558 อยู่ที่ 20.0 ต่อการเกิดมีชีพแสนคน โดยสาเหตุการตายส่วนใหญ่มาจากการตกเลือดหลังคลอด หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป (ปิยะสกล สกลสัตยาทร, 2560)

การจัดสวัสดิการแห่งรัฐที่เข้าไปดูแลแม่และเด็กจึงถือว่ามีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาทั้งระบบได้ตั้งแต่ก่อนเกิด เป็นสวัสดิการที่ได้รับผ่านแม่ที่อุ้มท้อง มีการบำรุงครรภ์อย่างถูกต้อง และสวัสดิการอื่นๆ อย่างเหมาะสม (สมชัย จิตสุชน, 2554) ดังนั้น การจัดการสวัสดิการแม่และเด็กมีประเด็นที่ค่อนข้างอ่อนไหวอย่างมากไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจของครอบครัว สิ่งแวดล้อม การกระทบทางอารมณ์ของแม่ที่ส่งผ่านไปยังทารกในครรภ์ ด้านโภชนาการ ด้านจิตใจและสุขภาพในขณะตั้งครรภ์ของแม่ การได้รับการดูแลจากแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ และการพัฒนาสติปัญญา และพื้นฐานทางอารมณ์ เป็นต้น เพราะฉะนั้น บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นอกเหนือจากกรมกิจการแม่และเด็ก) และเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับแม่และเด็กในพื้นที่รับผิดชอบจะต้องเข้าไปช่วยเหลือจนเหลือเท่าที่สามารถทำได้ให้มากที่สุดเพราะสุดท้ายแล้วคุณภาพชีวิตของแม่และเด็กที่ขาดการเอาใจใส่จะกลายเป็นปัญหาในทางสังคมในอนาคตก็ได้แต่หากแม่และเด็กได้รับการจัดการสวัสดิการอย่างเหมาะสมก็เชื่อว่าจะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับการกล่อมเกลาสมาชิกในสังคมที่ยังมีหน่วยงานรัฐได้ดูแลอย่างทั่วถึงมีความเสมอภาคตามความต้องการของครอบครัวที่มีสมาชิกเด็กอ่อนว่าจะสามารถใช้กลไกและกระบวนการจัดการสวัสดิการอย่างไร และพิชฌายุทธศาสตร์การจัดการสวัสดิการของเทศบาลทุ่งสะเดาให้ครอบคลุม ทั่วถึง และมีคุณภาพได้อย่างไรในพื้นที่เทศบาลทุ่งสะเดา อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัตถุประสงค์ (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษากลไกและกระบวนการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1.รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ได้แก่ รูปแบบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research) และรูปแบบระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ

2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 ตัวอย่าง โดยการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเปิดตารางของ Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan จากประชากรในเขตเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา 6 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหนองหิน ชุมชนหนองไผ่ ชุมชนทุ่งสะเดา ชุมชนแปลงยาว ชุมชนหนองครก หมู่ 8 และชุมชนหนองครก หมู่ 11

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้ทรงเชี่ยวชาญและเกี่ยวข้องกับแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา โดยได้กำหนดคัดเลือกการสัมภาษณ์แบบเจาะจง รวมทั้งหมด 20 ท่าน

3.เครื่องมือการวิจัย

1) เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ (Survey Research) ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา จำนวนบุตร และรายได้ของครอบครัว ตอนที่ 2 ความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แก่ 1. การจัดการสวัสดิการแม่ คือ 1.ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย 2.ด้านสุขภาพอนามัย 3.ด้านสิ่งแวดล้อม 4. ค่าสงเคราะห์บุตรคุณแม่ 5.ด้านคุณภาพชีวิต 6.ด้านความรู้ จำนวน 30 ข้อ และ การจัดการสวัสดิการเด็ก คือ 1) ด้านส่งเสริมการเลี้ยงดู 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ 3) ด้านจิตวิทยา 4) ด้านสังคมสงเคราะห์ 5) ด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ จำนวน 25 ข้อ (Numerical Rating Scale) มี 5 ระดับ (ธีรยุทธ พึ่งเที่ยร, 2554) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2) เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ โดย ผู้วิจัยจะใช้แบบการสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างในการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 20 ท่าน ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลักการวิจัยแบบการสัมภาษณ์เจาะลึก(In-depth Interview) ผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกการสัมภาษณ์แบบเจาะจงรวมทั้งหมด 20 ท่าน ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร เทศบาลทุ่งสะเดา กลุ่มนักวิชาการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านนักวิชาการสาธารณสุขสุข กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข และกลุ่มแม่และเด็ก

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การแจกแบบสอบถาม แก่ พ่อแม่ของเด็กในพื้นที่เทศบาลทุ่งสะเดา และสตรีที่กำลังตั้งครรภ์รวมจำนวน 278 ตัวอย่างโดยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการขออนุมัติหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจากคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. ผู้ศึกษาวิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อสำนักงานเทศบาลทุ่งสะเดาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลทำการศึกษาวิจัย

3. ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกจ่ายแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ พ่อแม่ของเด็กในพื้นที่เทศบาลทุ่งสะเดา และสตรีที่กำลังตั้งครรภ์รวมจำนวน ๒๗๘

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) จำนวน ๑๔ ท่าน โดยผู้วิจัยจะส่งหนังสืออย่างเป็นทางการโดยคำรับรองจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองพร้อมกับบริบทเนื้อหาต่าง ๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และจะกำหนด วัน เวลา และสถานที่ ส่วนในขณะการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะขออนุญาตจากผู้เชี่ยวชาญ ในตอบคำถามแต่ละประเด็น และบันทึกภาพนิ่ง

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามอีกครั้ง แล้วนำข้อมูลถ่ายลงในแบบลงรหัส (Coding Form) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เอกสาร และเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดเรียงข้อมูล การจำแนกข้อมูลทั้งหมดที่ได้สัมภาษณ์ออกเป็นกลุ่มตามวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นอย่างชัดเจน และการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อมูลในประเด็นที่ผู้วิจัยทำการศึกษาเพื่อศึกษาการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราจากทั้งหมด 14 คน

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง การจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลต่งสะเดา จังหัดฉะเชิงเทรา” ได้ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Survey Research) ด้วยการแจกแบบสอบถามจำนวน 278 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติทางสังคมศาสตร์ประกอบด้วย เปอร์เซนต์ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง (In-Depth Interview) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา นำเสนอแบบพรรณนาความซึ่งจะนำเสนอไปตามลำดับวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1.ความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลต่งสะเดา จังหัดฉะเชิงเทรา
พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 99.03 เพศชายจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 0.7 มีอายุ อายุ 36 – 45 ปี จำนวน 162 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.3 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 มากที่สุด ส่วนจำนวนบุตร 2 คนมากที่สุดจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 สำหรับรายได้ ระหว่าง 10.001 – 30.000 บาทจำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 75.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลต่งสะเดา จังหัดฉะเชิงเทราโดยรวมและรายด้านสำหรับการจัดการสวัสดิการแม่ ได้แก่ 1. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย 2.ด้านสุขภาพอนามัย 3.ด้านสิ่งแวดล้อม 4. ค่าสงเคราะห์บุตรคุณแม่ 5.ด้านคุณภาพชีวิต 6.ด้านความรู้ และการจัดสวัสดิการเด็ก คือ 1) ด้านการเลี้ยงดู 2) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ 3) ด้านจิตวิทยา 4) ด้านสังคมสงเคราะห์ 5) ด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ พบว่า ระดับความต้องการจัดการสวัสดิการแม่ของเทศบาลต่งสะเดา จังหัดฉะเชิงเทรา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าระดับความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลต่งสะเดา จังหัดฉะเชิงเทราในด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ด้านคุณภาพชีวิต ด้านความรู้ และด้านสุขภาพอนามัย รวมทั้งทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และระดับความต้องการจัดการสวัสดิการเด็กของเทศบาลต่งสะเดา จังหัดฉะเชิงเทราโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า ด้านส่งเสริมการเลี้ยงดูอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านส่งเสริมการเลี้ยงดูอยู่ในระดับมากและด้านการส่งเสริมพัฒนาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. กลไกและกระบวนการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลต่งสะเดา จังหัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประกอบด้วย 10 กลไกหลัก ได้แก่ การจัดทำนโยบายแม่และเด็ก การจัด

โครงการเงินอุดหนุนบุตรแรกเกิด ยึดการทำงานร่วม การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครอง การส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ การส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็ก การปฏิบัติตามพรบ.ตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 การติดตาม การควบคุมและกำกับ และการรายงาน การประเมินผล สำหรับกระบวนการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า มีการจัดสวัสดิการ 8 ช่วง ได้แก่ หนึ่ง ก่อนการตั้งครรภ์ สอง ภาวะตั้งครรภ์ สาม ขณะตั้งครรภ์ สี่ ช่วงใกล้คลอด ห้า ช่วงกำหนดคลอด หก ช่วง 6 เดือน ถึง 2 ขวบเจ็ด การจัดการโปรแกรม 9 อย่าง ช่วงแปด การดูแลพัฒนาการหลังคลอดอายุ 6 ขวบทั้งแม่และเด็ก แต่ละช่วงจะมีการกำกับติดตาม การควบคุม การประเมินผลและการรายงาน มีความพร้อมในการดูแลของเจ้าหน้าที่ทุกส่วนงานที่ร่วมประสานการทำงานเพื่อการดูแลอย่างเต็มที่จุดดีอีกประการหนึ่งกล่าวจำนวนของประชากรที่เกิดใหม่ไม่มากนักทำให้การดูแลค่อนข้างทั่วถึง รวมทั้งการจัดตั้งงบประมาณเพื่อสวัสดิการมีอย่างเพียงพอต่อการดูแลอย่างใกล้ชิดผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำพื้นที่

3. แนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา

พบว่า แนวทางที่ 1 การจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2555-2559) และฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) ที่ได้กำหนดไว้เป็นหลักประกันให้เด็กได้รับสิทธิด้านการอยู่รอดและการพัฒนาตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แนวทางที่ 2 การจัดทำแผนกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของภาคท้องถิ่นและภาคประชาชนในระดับจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนระดับเขตตามนโยบายของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แนวทางที่ 3 การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคมเพื่อเป็นศูนย์กลางการให้คำแนะนำปรึกษาับเรื่องราวร้องทุกข์แก่ผู้ประสบปัญหาสังคมอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ แนวทางที่ 4 การพัฒนาระบบช่องทางการประชาสัมพันธ์และการสร้างความรู้ความเข้าใจดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลและสร้าง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับจังหวัด แนวทางที่ 5 การพัฒนาระบบทีมการดูแลแม่และเด็กที่มีความรู้ในด้านแม่และเด็กพร้อมทั้งสามารถจัดการปัญหาพื้นฐานเฉพาะหน้าได้ดี แนวทางที่ 6 การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครองสังคมให้ครอบคลุมทุกมิติไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ทางสิ่งแวดล้อมภายนอกที่อาจส่งผลกระทบต่อไปสู่ตัวแม่และเด็ก แนวทางที่ 7 การจัดการทำโครงการ เช่น โครงการส่งเสริมพ่อแม่ เฝ้าระวังลูกจะเป็นการให้ความสำคัญในการเลี้ยงบุตรอย่างถูกวิธีโดยผ่านการสร้างบุคลากรสำหรับการเป็นพี่เลี้ยงประจำชุมชนให้ครอบคลุมมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย(Research Discussion)

การวิจัยเรื่องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การวิเคราะห์ระดับความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมและรายด้านสำหรับการจัดสวัสดิการแม่ พบว่า ระดับความต้องการโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากเพราะการที่เทศบาลและหน่วยงานของรัฐได้ตระหนักถึงภารกิจหลักของการปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและมั่นใจในการทำงานอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของแม่และเด็กสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชัย จิตสุชน (2554) พบว่า ปัจจุบัน องค์กรพัฒนาระดับโลกหลาย องค์กร ได้รณรงค์ให้ประเทศต่าง ๆ ถือว่าสวัสดิการพื้นฐานนั้นเป็น ‘สิทธิ’ (right) ของมนุษย์ทุกรูป นามที่สังคมต้องร่วมกันให้หลักประกันว่าสมาชิกในสังคมทุกคนได้รับอย่างเพียงพอ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของสุริยพร พันพื้ง และกมลพรรณ พันพื้ง (2552)พบว่า การพัฒนาระบบบริการสวัสดิการทาง สังคมในด้านต่างๆ ได้แก่ สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการเด็กสวัสดิการสำหรับผู้สูญเสีย สวัสดิการด้าน การจ้างงาน มาตรการด้านแรงงาน และมาตรการทางภาษี ถูกนำมาใช้ประกอบร่วมกับนโยบายด้าน สวัสดิการสังคมและสอดคล้องงานวิจัยของคะนอง พิณ (2560) พบว่า ภาครัฐและท้องถิ่นมีส่วนสำคัญ ในการหนุนเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาต่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีเงื่อนไขที่สำคัญคือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้ ที่สนับสนุนให้เกิดการกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมขององค์กรใน ชุมชน

2. กลไกและกระบวนการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัด ฉะเชิงเทรา พบว่า การจัดทำนโยบายแม่และเด็ก การจัดโครงการเงินอุดหนุนบุตรแรกเกิด ยึดการ ทำงานร่วม การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครอง การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ การ ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ การส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็กสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยพร พันพื้ง และกมลพรรณ พันพื้ง (2552) พบว่า ประเทศไทยการจัดสวัสดิการสังคมของรัฐยังตอบสนอง ต่อความต้องการของครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวได้ไม่สมบูรณ์ รวมทั้งรัฐเองก็ไม่ได้ให้ความสำคัญในเชิง นโยบายอย่างชัดเจน รวมทั้งการปฏิบัติตามพรบ.ตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 การ ติดตาม การควบคุมและกำกับ และการรายงาน การประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระ บัณฑิต สิทธิพล (2553) พบว่า ข้อค้นพบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่การ บริการด้านการเรียนการสอน. การบริการฝึกอาชีพ. การบริการด้านสังคมสงเคราะห์และการบริการ ด้านจิตวิทยา แสดงให้ เห็นถึงสถานะองค์ความรู้จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้การปรึกษา

และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชัย จิตสุชน (2554) พบว่า ผู้ทำประกันสังคมตามมาตรา 33 ของ พรบ. ประกันสังคม หรือที่เรียกว่า ‘แรงงานในระบบ’ ซึ่งมีจำนวน 9 ล้านคนก็ได้รับสวัสดิการ 7 ฐาน คือได้ค่าทำคลอด ค่าเลี้ยงลูกเล็ก ประกันสุขภาพ เงินทดแทนถ้าพิการ เงินประกันการว่างงานหากตกงาน เงินบำนาญยามแก่เฒ่า และค่าทำศพหากตาย ซึ่งสวัสดิการเหล่านี้ ไม่มีให้สำหรับ ‘แรงงานนอกระบบ’ ซึ่งหมายถึงคนที่ทำงานด้วยตัวเอง ไม่มีนายจ้าง หรือมีนายจ้างแต่ไม่ได้ทำประกันสังคมไว้ให้

3.แนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่สะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา

พบว่า เทศบาลทุ่สะเดาได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรมไว้ ดังการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของมาตาลักษณ์ เสริมธากุล (2562)พบว่า ประวัติศาสตร์ การคุ้มครองสิทธิเด็กในฐานะที่เด็กเป็นประธานแห่งสิทธิ มีแนวคิดที่พัฒนามาจากหลักสิทธิมนุษยชน และถูกพัฒนาเรื่อยมาจนกลายเป็นตราสารระหว่างประเทศ ซึ่งมีความผูกพันในฐานะกฎหมายระหว่างประเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรได้ชื่อ “อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 มีการจัดทำแผนกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของภาคท้องถิ่นและภาคประชาชนในระดับจังหวัด การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคม การพัฒนาระบบช่องทางการประชาสัมพันธ์และการสร้างความรู้ความเข้าใจดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ข้อมูลและสร้าง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับจังหวัด การพัฒนาระบบทีมการดูแลแม่และเด็กที่มีความรู้ในด้านแม่และเด็ก การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครองสังคมให้ครอบคลุมทุกมิติ และการจัดการทำโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ถิ่นชนอน และวิลาวัลย์ ชมนิรัตน์ (2555)พบว่า กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ทำให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและครอบครัวได้ร่วมกันเสนอแนวทางการให้บริการสุขภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตร ดารีย์และเสาวนันท บำเรอราช (2558) พบว่า การรับรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงร้อยละ 4.90 ส่วนด้านความพร้อม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 77.00 มีความพร้อมด้านร่างกายในระยะเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ รองลงมาคือด้านจิตใจ และด้านสิ่งสนับสนุนและสอดคล้องกับงานวิจัยของกวิษฐา ปรีสังค์ (2558) พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมดูแลตนเอง และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมดูแลตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์

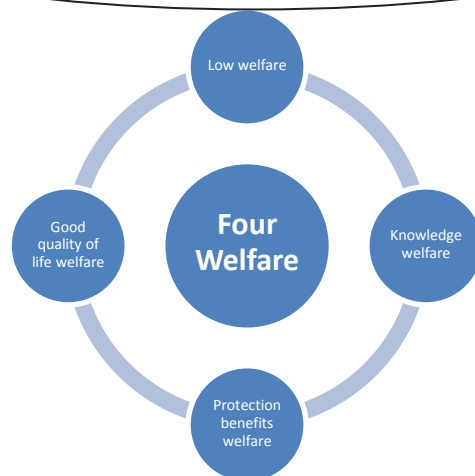
องค์ความรู้จากการวิจัย (Knowledge of research)

จากการศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่สะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราทำให้ทราบว่า ทั้งระดับการศึกษาและผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10.000 บาททำให้ส่งผล

กระทบไปยังแม่และเด็กในบางกลุ่มที่ต้องได้รับการดูแล นอกจากนี้ ความต้องการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดาโดยเฉพาะประเด็นการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญาอย่างต่อเนื่องในขณะตั้งครรภ์ปรากฏผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด สำหรับส่วนของเด็กในด้านการส่งเสริมพัฒนาการ มีการกระตุ้นส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ได้แก่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก กล้ามเนื้อมัดใหญ่ จิตใจ-อารมณ์ สังคม และสติปัญญาน้อยที่สุด ซึ่งทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแม้ว่าจะพยายามเข้าไปดูแล ส่งเสริมและเสริมสร้างในหลากหลายมิติก็ตามแต่ด้วยข้อจำกัดที่ยังต้องแสวงหาแนวทางที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในของบุคลากรและผู้ปกครองร่วมกันจึงได้มีกลไกและกระบวนการการจัดการสวัสดิการแม่และเด็ก ได้แก่ การจัดทำนโยบายแม่และเด็ก การจัดโครงการเงินอุดหนุนบุตรแรกเกิด การส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครอง การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ การประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ การส่งเสริมงานอนามัยแม่และเด็ก การปฏิบัติตามพรบ.ตลาดอาหารทารกและเด็กเล็ก พ.ศ.2560 การติดตาม การควบคุมและกำกับและการรายงาน การประเมินผลเพื่อทำให้เกิดความมั่นใจต่อแม่และเด็ก รวมไปถึงประชาชนทั่วไปได้ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมทั้งหมดทำให้เห็นแนวทางที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วยการ จัดเตรียมแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะภาคประชาชน การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคม การพัฒนาระบบช่องทางการปกป้อง คุ้มครองสิทธิต่างๆ การพัฒนาระบบทีมการดูแล การยกระดับคุณภาพระบบและการจัดการทำโครงการที่เชื่อมโยงแม่และเด็กได้โดยตรง เพราะฉะนั้นเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลมาทั้งหมดจึงทำให้ทราบว่าเทศบาลทุ่งสะเดาได้คิดค้นนวัตกรรมที่หลากหลายร่วมกับหน่วยงานรัฐอื่นๆ ที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงที่สนองตอบต่อความต้องการตามความคาดหวังเพื่อให้แม่และเด็กเกิดความมั่นใจว่าจะมีคุณภาพชีวิตและสุขภาพกายและจิตที่ดีผ่านระบบการบริหารจัดการของเทศบาลทุ่งสะเดาในฐานะหน่วยงานต้นที่อยู่ใกล้ชิดมีบทบาทแรกสุดที่เข้าไปดูแลแม่และเด็กได้มากที่สุดทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปต่อยอดในเชิงวิชาการได้อีกมากมายและร่วมด้วยช่วยกันเสริมสร้างคุณภาพให้กับสมาชิกใหม่ทางสังคมที่สามารถสรุปเชิงความคิดและแนวปฏิบัติ Four Welfare ได้แก่ สวัสดิการด้านกฎหมาย สวัสดิการด้านความรู้ สวัสดิการด้านการปกป้อง คุ้มครองและสวัสดิการด้านคุณภาพชีวิตที่ดี ดังแผนภาพดังต่อไปนี้

Four Welfare เพื่อการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา

จากผลสำรวจทำให้เห็นว่าเทศบาลทุ่งสะเดาได้ดูแลแม่และเด็ก
ให้มีความสุขสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญา
ที่เหมาะสมสำหรับการเป็นแม่อยู่ในระดับมากที่สุด

ภาพที่ 1 แสดง Four Welfare เพื่อการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา

จากแผนภาพที่ 1 จะให้ได้ว่า การดำเนินกิจกรรมตามแนวการจัดการสวัสดิการแม่และเด็กของเทศบาลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทราทำให้เกิดกระบวนการส่งมอบความปรารถนาดีต่อแม่และเด็กในพื้นที่อย่างเห็นได้ชัดจนถึงแม้ว่าจะไม่สามารถดูแลช่วยเหลือได้ในทุกๆ กิจกรรมแต่เทศบาลทุ่งได้ใช้ความพยายามอย่างมากต่อการสร้างและรักษาความสมดุลของสมาชิกทางสังคมที่ยึดถือความเข้าใจความเข้าใจในระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเท่าที่สามารถจะปฏิบัติกิจกรรมได้ดังกล่าวคำอธิบายดังต่อไปนี้

สวัสดิการด้านกฎหมาย (Low Welfare) หมายถึง บรรดากฎหมาย นโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐอื่นๆ ที่สามารถบริหารงบประมาณเพื่อการดูแลและจัดสวัสดิการให้เป็นไปตามกฎหมายต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

สวัสดิการด้านความรู้ (Knowledge Welfare) หมายถึง แม่และเด็ก หรือผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีความรู้ขั้นพื้นฐานที่สามารถดูแลเด็กแรกเกิดและพัฒนาการในด้านต่างๆ ของบุตรอย่าง

ต่อเนื่อง จริงจังและเอาใจใส่โดยการเฟื่องค์ความรู้เพื่อให้ตนเองและบุตรสามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆ ได้อย่างครอบคลุม

สวัสดิการด้านการปกป้อง ค้ำครอง (Protection benefits Welfare) หมายถึง การเฝ้าระวังภัยที่อาจส่งกระทบต่อแม่และเด็กในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็น การดูแลความรุนแรงในครอบครัว การสร้างความมั่นใจในสวัสดิภาพแม่และเด็ก ประเด็นเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม การให้การสงเคราะห์ การส่งเสริมสุขภาพ

สวัสดิการด้านคุณภาพชีวิตที่ดี (Good quality of life welfare) หมายถึง การดูแลและเสริมสร้างความเข้มแข็งในทุกมิติทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกายมีการดูแลสุขภาพ ตรวจสอบ และประเมินผลเป็นระยะๆ ให้ครอบคลุมผู้เป็นแม่และเด็กผ่านงานกลุ่มแม่และเด็กของเทศบาลและโรงพยาบาลรัฐ การบำบัดฟื้นฟูสุขภาพหลังคลอด การส่งเสริมการออกกำลังกาย และการบริการตรวจโรคที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้เป็นแม่และเด็กในพื้นที่ ด้านจิตใจได้มีส่งเสริมการลดความเครียดในบริบทต่างๆ ให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เทศบาลทุกระดับควรจัดสรรงบประมาณพัฒนาศูนย์สวัสดิการแม่และเด็กแบบครบวงจร และควรจัดตั้งทีมพี่เลี้ยงเพื่อการดูแลแม่ และมีความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน นอกจากนี้ควรส่งเสริมการอบรมความรู้เพื่อการดูแลแม่ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเป็นระยะๆ ปีละอย่าง 3 ครั้ง และจัดตั้งกลุ่มงานหรือทีมงานที่ผสมผสานระหว่างบุคลากรขอเทศบาลกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อความมือในการจัดสวัสดิการและกิจกรรมต่างๆ โดยพร้อมเพรียงกันตลอดเวลา

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิจัยและพัฒนา

ควรมองถึงประเด็นเครือข่ายการทำงานแบบองค์รวมให้มากขึ้นว่าจะมีช่องทาง กลไกและกระบวนการใดบ้างที่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ งบประมาณ บุคลากรและระบบการบริหารจัดการ ได้บ้างซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ รวมทั้งการนำเสนอองค์ความรู้แต่ยังไม่ลงไปสู่ภาคปฏิบัติมากนักทำให้เกิดความช่องว่างในการปฏิบัติงานอยู่บ้าง ซึ่งนักวิจัยอาจจะศึกษาวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของแม่และเด็กโดยตรงไปตรงมาให้มากที่สุด เพราะสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้มากกว่าระบบตัวแทนของการรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง (References)

- กวินทรา ปรีสงค์. (2558) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์ที่มา
รับบริการฝากครรภ์โรงพยาบาลบางนา 5 จังหวัดสมุทรปราการ. **วารสารร่วมพฤษ**
มหาวิทยาลัยเกริก. 33(3), 45-57.
- คะนอง พิณ. (2560) การจัดสวัสดิการโดยชุมชน กรณีศึกษา บ้านฮองฮี ตำบลยางตลาดอำเภอยาง
ตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. **วารสารการเมืองการปกครอง**. 7(2), 15-32.
- จิตร ดารีย์และเสาวนันท บำเรอราช. (2558) การรับรู้และความพร้อมของมารดาที่มีผลต่อการเลี้ยง
ลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนยานาง
อำเภอมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. **วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน**
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 3(4), 67-82
- ธีรยุทธ พึ่งเที่ยร. (2554). **สถิติเบื้องต้นและการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สูตรไพศาล.
- ปิยะสกล สกลสัตยาทร. (2560). **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรการเจริญพันธุ์**
แห่งชาติฉบับที่ 2 1(พ.ศ. 2560 - 2569) ว่าด้วยการส่งเสริมการเกิดและการ
เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข.
- พระบัณฑิต สิทธิพล. (2553). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการด้านการศึกษา เพื่อเด็กและ
เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. **สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต**.
(คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- มาตาลักษณ์ เสรมธากุล. (2562). หลักการคุ้มครองสิทธิเด็กภายใต้แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์สูงสุด
ของเด็ก. **รายงานการวิจัย**. (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- วาสนา ถิ่นขนอน และวิลาวัณย์ ชมนิรัตน์. (2555) การพัฒนาแนวทางการให้บริการหญิงตั้งครรภ์
วัยรุ่นโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในคลินิกฝากครรภ์. **วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ**.
35(2), 45-56.
- สุรีย์พร พันพื้ง และกมลพรรณ พันพื้ง. (2552). การจัดการของรัฐต่อความต้องการของครอบครัว
เลี้ยงเดี่ยว. **รายงานการวิจัย**. (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล).
- สมชัย จิตสุชน. (2554). **สู่ระบบสวัสดิการสังคมถ้วนหน้าภายในปี พ.ศ. 2560. รายงานฉบับ**
สมบูรณ์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.